

การพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน ในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs)

สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

The Development of Basic Script Writing and Writing for Everyday Life Communication Course for Manpower in Eastern Economic Corridor through MOOCs

อภิรักษ์ ชัยปัญญา (Apirak Chaipanha)¹

Received: September 21, 2023

Revised: December 1, 2023

Accepted: December 7, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการความจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคนในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกในด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 2) เพื่อการพัฒนาวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผลการศึกษา พบว่า สามารถพัฒนารายวิชาได้จำนวน 1 รายวิชา คือ รายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งผลการศึกษาได้เป็น 2 ส่วน คือ (1) การออกแบบรายวิชา ผู้วิจัยได้นำผลจากแบบสอบถามมาประกอบกับหลักการจัดการเรียนการสอนเพื่อกำหนดเป็นเนื้อหาวิชา (2) การผลิตและการเผยแพร่ ผลการศึกษาพบว่า สามารถผลิตสื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนสำหรับเนื้อหา 4 บทเรียน จำนวน 12 คลิป ความยาวรวม 120 นาที พร้อมผลิตเอกสารประกอบการเรียน แบบฝึกหัดและแบบทดสอบ โดยเผยแพร่รายวิชาในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC) ซึ่งเปิดทดสอบให้ผู้เรียน จำนวน 300 คน ผลประเมินความพึงพอใจ พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29

คำสำคัญ: ระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด, การเขียนบทละคร, การเขียนสื่อความคิด, การสอนออนไลน์

Abstract

This is a research study on Research and Development (R&D). The main objectives of this research are: 1) to identify the needs and priority for potential manpower development in script writing and expressive writing. The findings show that the overall need in this area is quite high, with a score of 4.30 ($\bar{x} = 4.30$). 2) In the context of enhancing fundamental Script Writing and Expressive Writing for Daily Life, especially for manpower in the Eastern Economic Corridor region, this study suggests the possibility of developing a foundational course focusing on script

¹ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

writing and expressive writing for daily life through Massive Open Online Courses (MOOCs). The study's findings can be categorized into two main aspects. (1) Course Design: researchers used survey results along with instructional design principles to create course content. (2) Production and Dissemination: the study produced instructional videos for four lessons, comprising of 12 videos, totaling to 120 minutes. Supplementary learning materials, practice exercises, and quizzes were also developed during the study. The course was disseminated through the Burapha University Massive Open Online Course (BUU MOOC) and was pilot-tested with 300 learners. The assessment of learner satisfaction revealed that learners were highly satisfied and gave an average rating of 4.29.

Keywords: MOOCs, Script Writing, Expressive Writing, Online Teaching

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในปัจจุบันก่อให้เกิดการแข่งขันและร่วมมือกันหลายมิติที่ซับซ้อนหลายประเทศในแต่ละภูมิภาคต่างก็เร่งกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำพาประเทศของตนเข้าไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประเทศไทยได้กำหนดนโยบาย Thailand 4.0 เพื่อที่จะยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคผลิตและภาคบริการ บนฐานของเทคโนโลยีที่ทันสมัยและนวัตกรรมซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ โดยมีโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) เป็นตัวขับเคลื่อนที่เน้นพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ประกอบด้วยแผนหลักคือ 1) แผนปฏิบัติการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2) แผนปฏิบัติการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล 3) แผนปฏิบัติการการพัฒนาศูนย์กลางธุรกิจและศูนย์กลางทางการเงิน 4) แผนปฏิบัติการการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย 5) แผนปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และ 6) แผนปฏิบัติการการพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี ซึ่งแผนดังกล่าวมีการดำเนินงานมาระยะหนึ่งแล้ว สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับภาคส่วนต่าง ๆ อีกหลายประการ เช่น แผนปฏิบัติการการพัฒนาบุคลากรการศึกษาและเทคโนโลยี เป็นต้น (สุขมิตร กอมณี, 2565)

จากรายงานการศึกษาของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เรื่องความต้องการแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2561 - 2570) คาดว่า ในกลุ่ม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายจะมีการจ้างงานประมาณ 191,121 คน ประกอบด้วยกลุ่มมีฝีมือเฉพาะด้านรายได้สูง เช่น ช่างฝีมือ นายช่าง วิศวกร ผู้เชี่ยวชาญ เช่น นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น กลุ่มเชี่ยวชาญกับธุรกิจ เช่น บัญชี/กฎหมาย บริหารจัดการ เป็นต้น ซึ่งความต้องการดังกล่าวมีจำนวนมากและเฉพาะด้าน คำถามที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก็คือ จะทำอย่างไรที่จะผลิตกำลังคนเหล่านั้นให้ได้จำนวนและตรงกับความต้องการจ้างงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หลายสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงและสร้างหลักสูตรทั้งที่เป็นหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งสร้างหลักสูตรที่มีความร่วมมือกับผู้ประกอบการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สื่อ วิธีการสอน แหล่งเรียนรู้ทั้งหลายที่เป็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้จะถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นจำนวนมาก (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561)

ระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) นับเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่จะเข้ามามีบทบาทในหลักสูตรทั้งในแง่ของสื่อ แหล่งเรียนรู้เป็นสถาปัตยกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศกลาง เพื่อรองรับ “การเรียนรู้ตลอดชีวิต”

(lifelong learning) โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนตนเองได้แบบไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) เป็นระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ระบบเปิดสำหรับมหาชน มีลักษณะให้เข้าเรียนได้ไม่จำกัดจำนวนคน เป็นระบบเปิดสำหรับบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเรียน ใช้เทคโนโลยีออนไลน์เป็นเครื่องมือ เป็นนวัตกรรมของวงการการศึกษาโลก โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและวิธีการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่มาผสมผสาน ทำให้ผู้คนทั่วโลกสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ผ่านช่องทางออนไลน์

มหาวิทยาลัยบูรพาในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีหน้าที่ 1) ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล 2) สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ภาคตะวันออก 3) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย และเป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกอย่างยั่งยืน และ 4) พัฒนาสู่องค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน จึงทำให้ผู้วิจัยมุ่งที่จะพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน ในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เนื่องจากในภูมิภาคตะวันออกมีผู้ประกอบการและพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากซึ่งหลายธุรกิจจำเป็นต้องสร้างสรรค์ข้อเขียนของตนในการประชาสัมพันธ์ธุรกิจให้แก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย นอกจากนี้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นจำเป็นต้องเขียนงานในหลายลักษณะ เพื่อสื่อสารความคิดของตนต่อผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานด้วย ในหลายครั้งพบว่าผู้ประกอบการและพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว ยังขาดองค์ความรู้ด้านการเขียนเล่าเรื่องราวและสื่อสารความคิดที่ถูกต้อง ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการสื่อสาร ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารายวิชานี้ขึ้น เพื่อให้มีเนื้อหาและรูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยสนับสนุนการกำหนดกรอบแนวคิด และแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2559 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักการ “โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” (Eastern Economic Corridor: EEC) ซึ่งได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ กระทรวงคมนาคม กองทัพเรือ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาหลักการดำเนินโครงการพร้อมทั้งจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่าย และต่อมาได้จัดตั้ง “สำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” (Eastern Economic Corridor Office of Thailand) หรือ สกรศ. ขึ้น ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” หรือ สกพอ. ตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 และเปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” แต่ยังคงชื่อภาษาอังกฤษเช่นเดิม สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นหน่วยงานที่สำคัญในการประสานงานและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 - 2564 ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โดยยุทธศาสตร์ของโครงการพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 และกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย พ.ศ. 2560 - 2579 ที่ต้องการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรม สร้างการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควบคู่กับการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สามารถ

สรุปมิติการเปลี่ยนแปลงกรอบยุทธศาสตร์ทางอุตสาหกรรมได้ 3 มิติ ด้วยกัน คือ 1) พัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่การผลิตเชิงนวัตกรรม 2) พัฒนาอุตสาหกรรมด้วยการขับเคลื่อนทางเทคโนโลยี และ 3) พัฒนาอุตสาหกรรมโดยเน้นภาคบริการมากขึ้น (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561)

2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs)

สุมาลี สังข์ศรี (2549) กล่าวว่า การเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดสำหรับมวลชน (Massive Open Online Courses: MOOCs) เป็นการศึกษาทางไกลที่เกิดขึ้นในก่อนยุคดิจิทัล มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ในระยะต้นมีลักษณะการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ทุกคนจากทุกมุมโลกที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงบทเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ผู้เรียนได้ไม่จำกัด รูปแบบการเรียนการสอนจะแตกต่างจากการเรียนการสอนในระบบเดิม ในระบบการเรียนทางไกลที่เป็นออนไลน์ มีการจำแนกรูปแบบการเรียนการสอนด้วย MOOC หลากหลายวิธี สามารถสรุปได้ 2 รูปแบบ คือ

2.1 cMOOC (Connectivist MOOC) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากผู้เรียนร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เน้นการเรียนรู้ร่วมกันโดยมีการยอมรับในบทบาทหน้าที่และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นร่วมกัน (collaborative learning) เป้าหมายของการเรียน คือ การสร้างเครือข่ายของกลุ่มคนที่มีความรู้ความสนใจในเรื่องเดียวกันเพื่อทำกิจกรรมในการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนการสอนจะเน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนใช้หลักการเรียนรู้ด้วยเนื้อหาที่เป็นเนื้อหาเปิด (open content) ในระบบออนไลน์ร่วมกับเนื้อหาที่อาจมีการผลิตขึ้นมาใหม่ มักจะไม่มีแพลตฟอร์มในการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นทางการ แต่จะใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนและปฏิสัมพันธ์ เช่น Blog Discussion เป็นต้น (Downes, 2008)

2.2 xMOOC (Extended MOOC) เป็นการให้ความรู้เชิงวิชาการโดยเรียนจากเนื้อหาที่มีผู้สอนเป็นหลัก มีการลำดับหัวข้อการเรียนการสอนที่ชัดเจน ตามแผนที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ล่วงหน้ามักจะใช้เครื่องมือเพื่อจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะแทนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ รูปแบบการเรียนการสอนมักจะเป็นการบรรยายหน้าชั้นเรียน และบันทึกไว้ในวิดีโอการนำเสนอด้วยสไลด์หรือบทเรียนออนไลน์เผยแพร่ผ่านโปรแกรมจัดการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นมาโดยเฉพาะ มีการให้การบ้าน กิจกรรมและการทดสอบผลการเรียนรู้ ตัวอย่างกลุ่มนี้ได้แก่ coursera, edX, udacity เป็นต้น การเรียนการสอนด้วย MOOC ในกลุ่มนี้ มีความโดดเด่นและได้รับความนิยม เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีแหล่งเงินทุนในการพัฒนาและสถาบันการศึกษามีชื่อเสียงที่เข้าร่วมในการให้บริการการเรียนการสอนในกลุ่มนี้แบ่งเป็นการบริการแบบธุรกิจที่แสวงหากำไรและไม่แสวงหากำไร ซึ่งมีรูปแบบการบริการแตกต่างกัน (สุภาณี ทัพขวา, 2561)

3. แนวคิดเรื่องทักษะการเขียนบทและการเขียนบทสื่อความคิด

รักศานต์ วิวัฒนสินอุดม (2547) กล่าวถึงปัจจัยสำคัญของการเขียนบทละคร ดังนี้

3.1 เรื่องราว หมายถึง การเล่าเรื่องราวเป็นศิลปะเก่าแก่โบราณของมนุษย์เพื่อสร้างโลกแห่งจินตนาการขึ้นอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งคำว่า เรื่องราว (story) หมายถึง ลำดับของเหตุการณ์ (sequence of events) ที่เป็นได้ทั้งเรื่องจริงและเรื่องแต่ง เพื่อให้ผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือคนดูได้รับสุนทรีภาพความบันเทิง เริงรมย์ ความสนใจ ตลอดจนข้อมูลข่าวสาร เรื่องราวในละครมีเป้าหมาย คือ การสร้างโครงเรื่องที่ประกอบด้วยชิ้นต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ของเหตุผลและให้ผลกระทบมากพอ ส่วนการบันทึกการเล่าเรื่องมีมาตั้งแต่ยุคแรก ๆ ของมนุษยชาติ

3.2 โครงสร้างของบทละคร หมายถึง โครงสร้าง (structure) มาจากภาษาอังกฤษ ว่า struct หมายถึง การเอามารวมกัน ดังนั้น structure หรือ โครงสร้าง คือ สิ่งทีก่อสร้างหรือถูกประกอบ

สร้างขึ้นมา หรือหมายถึง การจัดวางความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ระหว่างกันหรือสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาใส่เข้าด้วยกัน
อย่างเป็นระบบ การจัดส่วนประกอบหรือองค์ประกอบสำคัญหรือในอีกความหมายหนึ่งก็คือความสัมพันธ์ระหว่าง
ส่วนย่อย ๆ กับองค์รวมทั้งหมดเมื่อนำมารวมกัน ซึ่งส่วนย่อยเล็ก ๆ และองค์รวมเปรียบเหมือนการเล่นหมากรุก
ต้องประกอบไปด้วยปัจจัยทั้งสิ้น ได้แก่ กระดานหมากรุก ตัวเดิน 1 ชุด คนเล่น 2 คน และกฎกติกา ถ้าไม่มีกฎกติกา
ก็จะเล่นไม่ได้ ส่วนย่อยเล็ก ๆ กับองค์รวมก็คือ ความหมายของโครงสร้างเป็นสัมพันธ์ภาพระหว่างส่วนประกอบกับ
สิ่งทั้งหมด

3.3 ฉาก หรือ ชื่น หมายถึง สถานที่เกิดแอ็คชั่นในบทละคร อาจประกอบด้วยข้อเดียวหรือ
หลายข้อรวมกันก็ได้ ปรากฏอยู่ทุกจุดตลอดทั้งเรื่อง และที่สำคัญในแต่ละฉากยังประกอบด้วย ตอนต้น ตอนกลาง
และตอนจบ คล้ายกับโครงสร้างของละครทั้งเรื่อง โดยทั่วไปในละครเรื่องหนึ่ง มักประกอบด้วยชื่นทั้งสิ้นประมาณ
50 ชื่น หรือมากกว่า บางเรื่องอาจมีเพียง 8-15 ชื่นเท่านั้น ชื่นอยู่กับเนื้อหาของเรื่อง

3.4 ตัวละคร

วิเคราะห์ความเป็นตัวละคร (characterization) ประกอบด้วย

1. ลักษณะทางกายภาพ
2. ลักษณะทางจิตวิทยา
3. ภูมิหลัง คำบรรยายของนักเขียน คำพูดของตัวละครตัวนั้น คำพูดของตัวละครตัวอื่น
4. การกระทำของตัวละคร
5. บทสนทนา วัตถุประสงค์หลักโดยทั่วไปของบทสนทนา คือ ต้องการให้ตัวละครที่มีบทบาท

มีความน่าเชื่อถือ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
แนวคิดการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แนวคิดระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) แนวคิดเรื่อง
ทักษะการเขียนบทและการเขียนบทสื่อความคิด ผู้วิจัยจะได้นำมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิด เครื่องมือวิจัย
ระเบียบวิธีวิจัย โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจความต้องการและการพัฒนาเนื้อหารายวิชา
ในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด MOOCs

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (research and development) มีขั้นตอน
การดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ
เพื่อศึกษาความต้องการ ความจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคนในเขตพื้นที่ระยอง
เศรษฐกิจภาคตะวันออกในด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการออกแบบ
เนื้อหารายวิชา และการเผยแพร่รายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน ในระบบ
การจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อการพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียน
บทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคน
พื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยระยะที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา และกลุ่มคนที่ต้องการทักษะพิเศษ (กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม และกลุ่มสถานศึกษา)
ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยจากสูตรไม่ทราบขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Cochran (1953) ที่กำหนดค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล คือ จำนวน 385 คน เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

การวิจัยระยะที่ 2 ประชากรและกลุ่มกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจเรียนรายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง จำนวน 100 คน โดยปัจจุบันมีจำนวนผู้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา จำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 สำรวจความต้องการ ความจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคนในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออกในด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaires) เกี่ยวกับความต้องการด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน 2) ปัจจัยสำคัญสำหรับการเขียนบทละคร 3) ขั้นตอนการเขียนบทละคร และ 4) เทคนิคการเขียนบทละคร เป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า (rating scale) ตามวิธีของลิคเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ โดย 1 หมายถึง ความต้องการน้อยที่สุด และ 5 หมายถึง ความต้องการมากที่สุด ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระด้วยการเขียนระบุถึงประเด็นที่ไม่ได้กล่าวถึงในแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) โดยใช้เกณฑ์คะแนนอันตรภาคชั้น (class Interval) คือ

$$\begin{aligned}\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

ดังนั้น การตีความหมายของระดับความต้องการ เป็นดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	หมายถึง	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับน้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับมาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับมากที่สุด

2) นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งถือเป็นค่าที่ยอมรับได้

3) นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.91 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการออกแบบเนื้อหาและเผยแพร่รายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย

1) ผู้วิจัยได้เลือกการจัดการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC) โดยออกแบบรายวิชาตามแนวปฏิบัติการพัฒนารายวิชาและสื่อเพื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในระบบเปิดมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC) และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

2) นำบทเรียนไปตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหากับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และนำไปวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.93 ซึ่งถือเป็นค่าที่ยอมรับได้

3) ผู้วิจัยเผยแพร่รายวิชาในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC) โดยกำหนดให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจเรียนรายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง เพื่อทดสอบระบบ จำนวน 100 คน โดยปัจจุบันมีจำนวนผู้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา จำนวน 300 คน

4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน (Basic Script Writing and Writing for Everyday Life Communication)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ผลการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาความต้องการ ความจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคนในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกในด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (questionnaires) เกี่ยวกับความต้องการด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด ซึ่งเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มคนที่ต้องการทักษะพิเศษ (กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มสถานศึกษา) ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง จำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยได้นำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 อายุ 31 - 35 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 จบการศึกษากลุ่มครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์และพลศึกษา จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 รายได้ 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 อาชีพนักเรียน นิสิต นักศึกษา จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 มีลักษณะสถานประกอบการอื่น ๆ จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 4 ปี จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาภาคกลาง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพกำลังคนในเขตพื้นที่ ระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออกในด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านเทคนิคการเขียนบทละครอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.51 รองลงมา คือ ด้านการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.37 ด้านปัจจัยสำคัญสำหรับการเขียนบทละครอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.24 และด้านขั้นตอนการเขียนบทละครอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.08

ตาราง 1

ผลการวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นในด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด

ความต้องการด้านทักษะ การเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		ค่าระดับ
	\bar{X}	SD	
1. ด้านการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน	4.37	0.59	มากที่สุด
2. ด้านปัจจัยสำคัญสำหรับการเขียนบทละคร	4.24	0.66	มากที่สุด
3. ด้านขั้นตอนการเขียนบทละคร	4.08	0.83	มาก
4. ด้านเทคนิคการเขียนบทละคร	4.51	0.46	มากที่สุด
รวม	4.30	0.49	มากที่สุด

หมายเหตุ: จาก “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” โดย อภิรักษ์ ชัยปัญหา, 2566.

ผลการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้เลือกการจัดการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC) โดยผู้วิจัยได้นำเสนอ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การออกแบบรายวิชา

ผู้วิจัยนำผลของการศึกษาระยะที่ 1 มาประกอบกับหลักการจัดการศึกษาตามเกณฑ์ของการจัดการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC) โดยออกแบบเนื้อหาวิชาออกเป็น 3 ชั่วโมง การเรียนรู้กับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา รายวิชาการเขียนและการเขียนบทละครโทรทัศน์ จากนั้นจึงออกแบบประมวลรายวิชา โดยกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม (behavioral objectives) ตามหลักการจำแนกของบลูม (Bloom's taxonomy) (Bloom, Engelhart, Furst, Hill & Krathwohl, 1956) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดี และเป็นพื้นฐานในการเรียนสิ่งที่ยากในบทเรียนต่อไป เนื้อหาประกอบด้วย 4 บทเรียน ได้แก่

บทที่ 1 การเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน

บทที่ 2 พื้นฐานการเขียนบทละคร

บทที่ 3 ขั้นตอนการเขียนบทละคร

บทที่ 4 แบบฟอร์มและกลวิธีการเขียน

ทั้งนี้ได้ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาตามกำหนดของหลักเกณฑ์ซึ่งผลประเมินเป็นไปตามเกณฑ์ของ BUU MOOC จากนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอขอเปิดรายวิชาผ่านการจัดการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนที่ 2 การผลิตและเผยแพร่

ผู้วิจัยได้ดำเนินการผลิตสื่อวีดิทัศน์ตามเกณฑ์ของ BUU MOOC ผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1. การผลิตสื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ร่างบทการถ่ายทำและบันทึกเทปตัดต่อเป็นวีดิทัศน์การเรียนการสอนสำหรับเนื้อหา 4 บทเรียน จำนวน 12 คลิป ความยาวไม่เกินคลิปละ 10 นาที รวม 120 นาที ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของการจัดการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC) ที่กำหนดให้คลิปวีดิทัศน์ต้องมีความยาวร้อยละ 39 ของชั่วโมงการเรียนรู้และนำไปอัปโหลดไว้ใน youtube โดยตั้งค่าความเป็นส่วนตัว รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2

รายละเอียดสื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ	ลิงค์ YouTube
0	Introduction	https://youtu.be/Es5GwpZVS1I
บทที่ 1 การเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน		
1.1	ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับความคิด	https://youtu.be/p2ZdrOkxJ1w
1.2	การใช้ภาษาแสดงเหตุผล	https://youtu.be/-cDPPAn4brU
1.3	หลักพื้นฐานการเขียนสื่อความคิด	https://youtu.be/-cDPPAn4brU
บทที่ 2 พื้นฐานการเขียนบทละคร		
2.1	ความหมายของบทละคร (เรื่องราว)	https://youtu.be/bxowRx96LD8
2.2	ปัจจัยสำคัญของการเขียนบทละคร (โครงสร้าง)	https://youtu.be/6ixxMCjcdbl
	(ตัวละคร)	https://youtu.be/l79V2s-2moc
	(ฉากและบทสนทนา)	https://youtu.be/PJ0KH9uZH8Q
บทที่ 3 ขั้นตอนการเขียนบทละคร		
3.1	การเขียน big idea	https://youtu.be/9ZBoyNXHyRA
3.2	การเขียนโครงร่างและโครงเรื่องขยาย	https://youtu.be/Qsl48gtgXho
3.3	การเขียนบท 3 องค์	https://youtu.be/Og3d_1Pluyc
3.4	การปรับปรุงการเขียน	https://youtu.be/GFMAh7AkNWE
บทที่ 4 แบบฟอร์มและกลวิธีการเขียน		
4.1	ฟอร์มการเขียนบทละคร	https://youtu.be/F2P4_5ENPfQ
4.2	คำศัพท์ที่ควรทราบ	https://youtu.be/F2P4_5ENPfQ
4.3	กลวิธีการเขียน	https://youtu.be/7gYYTUNW45s

2. เอกสารประกอบการเรียน

ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารประกอบการเรียนโดยมีเนื้อหาประกอบด้วย 4 บทเรียนตามประมวลรายวิชา รายละเอียดดังนี้

บทที่ 1 การเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน

บทที่ 2 พื้นฐานการเขียนบทละคร

บทที่ 3 ขั้นตอนการเขียนบทละคร

บทที่ 4 แบบฟอร์มและกลวิธีการเขียน

3. จัดทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบ

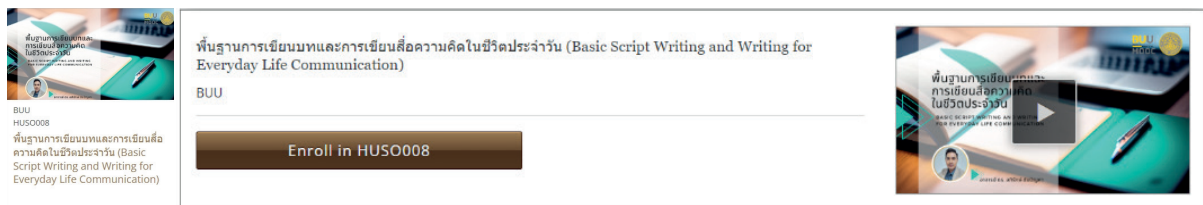
ผู้วิจัยกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลผ่านแบบทดสอบย่อยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ (quiz) 3 รูปแบบ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน (post-test) ซึ่งแบบทดสอบ pre-test และ post-test เป็นชุดเดียวกัน และเป็นการรวบรวมจากแบบฝึกหัดท้ายบท จำนวนบทละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

4. นำรายวิชาเข้าสู่การเรียนรู้ออนไลน์ในระบบเปิดมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC)

ผู้วิจัยได้นำทั้งสื่อวีดิทัศน์ เอกสารประกอบการเรียน แบบฝึกหัดและแบบทดสอบ อัปโหลดในระบบ BUU MOOC โดยยังไม่ได้เผยแพร่สู่สาธารณะ

ภาพ 1

รายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs)

5. นำเนื้อหารายวิชาที่สร้างขึ้นตรวจสอบคุณภาพ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากตาราง 3 พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.93 ซึ่งถือว่าใช้ได้

ตาราง 3

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อคุณภาพการผลิตรายวิชาฯ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่า ioc	แปล ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. สื่อวีดิทัศน์ทุกคลิป คุณภาพไม่น้อยกว่า HD อัตราส่วน 16 : 9 (ขนาด 1280 x 720 พิกเซล)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. สื่อวีดิทัศน์แต่ละคลิปมีความยาวไม่เกิน 10 นาที	0	0	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
3. สื่อวีดิทัศน์แต่ละคลิป มีโลโก้ BUU MOOC ปรากฏขึ้น คู่กันมุมขวาด้านบนเป็นระยะ (อย่างน้อย 3 ครั้งต่อคลิป)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. คุณภาพเสียงชัดเจน ระบบ stereo ไม่มีเสียงอื่นแทรก รบกวน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ระดับความดังเสียงเท่ากันทุกตอน ความดังเทียบเท่า official video ใน youtube	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
6. เสียงดนตรีประกอบมีความสมดุล ไม่ดังเกินจนรบกวน เสียงบรรยาย	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7. เสียงประกอบที่นำมาใช้ในสื่อวีดิทัศน์ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีปัญหการละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้จัดทำรายวิชาต้อง ปรับแก้ และรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้น)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. มีการนำเสนอเนื้อหา ภาพเคลื่อนไหว พร้อมเสียงของอาจารย์ผู้สอนหลักอย่างน้อย ร้อยละ 10 ของชั่วโมงสื่อวีดิทัศน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. รูปแบบการนำเสนอในรายวิชาน่าสนใจ เข้าใจง่าย เหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10. การแสดงผลของภาพเต็มหน้าจอ (ไม่มีแถบดำด้านข้าง กรณีแสดงภาพต่าง ๆ)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11. ภาพประกอบ กราฟิก และการสะกดคำที่แสดง ในสื่อชัดเจน ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
รวม	9	10	10	11	11	51	0.93	

หมายเหตุ: จาก “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด
ในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ
ภาคตะวันออก” โดย อภิรักษ์ ชัยปัญญา, 2566.

6. ผู้วิจัยเผยแพร่รายวิชาในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิดของมหาวิทยาลัยบูรพา (BUU MOOC)
โดยเริ่มเผยแพร่เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 สามารถเข้าถึงได้จาก <https://mooc.buu.ac.th/> ในรายวิชา

BUU - HUSO008 พื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน (Basic Script Writing and Writing for Everyday Life Communication) และกำหนดให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจเรียนในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง ทดสอบระบบ โดยปัจจุบันมีจำนวนผู้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา จำนวน 300 คน ข้อมูล ณ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2566

7. ผลการศึกษาการประเมินผลความพึงพอใจต่อรายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน จากตาราง 4 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรายวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.29 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจด้านปริมาณเนื้อหา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.37 รองลงมาด้านเสียงที่ใช้ในสื่อมีความเหมาะสม ชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.36 รูปแบบกิจกรรม/แบบทดสอบมีความเหมาะสม ชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.32 รูปแบบการนำเสนอสวยงาม เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.29 ภาพรวมของรูปแบบสื่อการเรียนรู้ที่นำเสนออยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.23 ลำดับเรื่องเข้าใจง่าย ชวนติดตามอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 ตามลำดับ

ตาราง 4

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อรายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		ระดับ ความพึงพอใจ
	\bar{X}	SD	
1. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม	4.37	0.69	มากที่สุด
2. ลำดับเรื่องเข้าใจง่าย ชวนติดตาม	4.22	0.75	มากที่สุด
3. รูปแบบการนำเสนอสวยงาม เข้าใจง่าย	4.29	0.72	มากที่สุด
4. รูปแบบกิจกรรม/แบบทดสอบมีความเหมาะสม ชัดเจน	4.32	0.71	มากที่สุด
5. เสียงที่ใช้ในสื่อมีความเหมาะสม ชัดเจน	4.36	0.70	มากที่สุด
6. ภาพรวมของรูปแบบสื่อการเรียนรู้ที่นำเสนอ	4.23	0.74	มากที่สุด
7. ความพึงพอใจต่อรายวิชาในภาพรวม	4.29	0.72	มากที่สุด
8. ความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs)	4.31	0.73	มากที่สุด

หมายเหตุ: จาก “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การพัฒนาวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก” โดย อภิรักษ์ ชัยปัญญา, 2566.

อภิปรายผล

จากการสำรวจความต้องการ ความจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคนในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกในด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านเทคนิคการเขียนบทละคร

อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน ด้านปัจจัยสำคัญสำหรับการเขียนบทละครและด้านขั้นตอนการเขียนบทละคร สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการเขียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากสภาพการทำงานมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีทักษะด้านการเขียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้หรือความรู้สึกรักใคร่ ไปสู่ผู้รับสารให้เกิดความเข้าใจได้ตรงกัน อีกทั้งในการปฏิบัติงานทักษะการเขียนถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญมากประการหนึ่ง เพราะการสื่อสารทั้งภายในหน่วยงานหรือภายนอกหน่วยงานล้วนแต่สื่อสารแบบมีลายอักษรซึ่งหากไม่มีทักษะด้านการเขียนแล้ว ก็จะทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างได้ นอกจากนั้น ความรู้และทักษะด้านการเขียนบทละครพื้นฐานยังช่วยเสริมทักษะการเล่าเรื่อง (storytelling) ซึ่งจะช่วยให้การถ่ายทอดเรื่องราวในการทำงานเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจทั้งข้อมูลและรับรู้ความรู้สึกของผู้สื่อสารได้

จากผลการดำเนินงานในการพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก สามารถอภิปรายผลได้ว่า ผู้วิจัยได้ผลิตรายวิชาที่มีเนื้อหาและคุณภาพของสื่อได้มาตรฐานดังจะเห็นได้จากผลประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ให้บริการหรือผู้เรียนที่ได้ทดลองเรียน สามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจลงทะเบียนเรียนได้ตามระยะเวลาที่กำหนด อาจสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการเนื้อหาในด้านการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันและการเขียนบทพื้นฐานซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารในการทำงานและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้สร้างเนื้อหาบทเรียนจากการสำรวจความต้องการจริงของกลุ่มตัวอย่างจากการทำวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการ ความจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคนในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ในด้านทักษะการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิด นอกจากนี้ การเลือกเผยแพร่ในระบบ BUU MOOC ซึ่งได้เปิดให้บริการมาก่อนหน้า และมีรายวิชาที่มีคุณภาพมาก่อน ทำให้รายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน ได้รับความสนใจจากกลุ่มตัวอย่างเดิมของ BUU MOOC อยู่แล้วส่วนหนึ่งด้วย และจากการสำรวจแพลตฟอร์มที่ให้บริการรายวิชาออนไลน์แบบระบบเปิดโดยไม่มีค่าใช้จ่ายในประเทศไทย เช่น THAI MOOC และแพลตฟอร์มของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า ยังไม่มีการผลิตเนื้อหาวิชาด้านพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันมาก่อนแต่อย่างใด

การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน ในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) ครั้งนี้ อาจแสดงให้เห็นว่าการนำกระบวนการวิจัยมาช่วยในการพัฒนาเนื้อหาวิชาที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ในขณะเดียวกันก็ได้ผลิตเนื้อหาวิชา สื่อการสอน เอกสารประกอบการสอน และเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่ได้มาตรฐาน ช่วยทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการพัฒนาเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรขยายช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่นิสิต นักศึกษา บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยและประชาชนทั่วไปที่สนใจได้เข้ามาเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารายวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเรียนรู้และฝึกฝนในระดับที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้
2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารายวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเขียนประเภทอื่น ๆ เช่น การเขียนโครงการ การเขียนแสดงเหตุผล การสร้างเนื้อหาในสื่อใหม่ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยบูรพา กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ประเภท Fundamental Fund ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

รายการอ้างอิง

- รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. (2547). *เสกฝัน บันเทิง: บทภาพยนตร์*. ห้องภาพสุวรรณ 2004.
- สุขมิตร กอมณี. (2565). การพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านซอฟต์แวร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 33(1), 117-145.
- สุภาณี ทัพขวา. (2561). *การศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนและพฤติกรรมการเรียนใน Thai MOOC*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สุมาลี สังข์ศรี. (2549). *การศึกษาทางไกล*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *เอกสารวิชาการ ความต้องการแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2561 - 2570)*. http://eng.rmuts.ac.th/file/AC/2562_5.pdf
- อภีรักษ์ ชัยปัญญา. (2566). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การพัฒนารายวิชาพื้นฐานการเขียนบทและการเขียนสื่อความคิดในชีวิตประจำวันในระบบการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (MOOCs) สำหรับกำลังคนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Bloom, B. S. (Ed.). Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of educational objectives*. David McKay.
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling techniques*. John Wiley & Sons.
- Downes, S. (2008). Places to go: Connectivism and connective knowledge. *Innovate: Journal of Online Education*, 5(1), 1-6. <https://nsuworks.nova.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1037&context=innovate>